

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Спеціальність 035 «Філологія»

Організація та засоби індивідуального навчання іноземної мови

Допущено до захисту «__» _____ 2020 р.

Зав. каф. германської філології _____ канд. філол. наук, проф. Кобякова І. К.

Виконала:
студентка групи ПР-62
Журбенко Катерина Олександрівна

Науковий керівник:
к. філол. наук, доц.
Чуланова Галина Валеріївна

Суми 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	5
1.1 Організація індивідуального навчання у освітніх закладах.....	5
1.2 Сучасна ситуація в світі як можливість застосування індивідуального навчання.....	9
1.3 Засоби навчання іноземної мови.....	11
РОЗДІЛ 2 ЗАСТОСУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	16
2.1 Опрацювання текстів. Індивідуальне читання.....	16
2.2 Опрацювання граматичного та лексичного матеріалу.....	19
2.3 Робота з навичками аудіювання та мовлення при індивідуальному навчанні.....	21
ВИСНОВКИ.....	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	26
ДОДАТКИ.....	32

ВСТУП

«Чим більше знаєш, тим більше можеш» сказав колись великий філософ Е. Абу. І він абсолютно має рацію, оскільки навчання відкриває нам цілий світ. Люди б не розвивалися і не створили стільки великих речей, якщо б не вивчали наш світ. За весь період існування людства навчання певним навичкам та розширення своїх знань було одним із головних його занять. Створення системи освіти як такої зумовило збільшення рівня писемності, розвиток технологій та великий науковий прогрес за останні 200 років.

Науковці часто звертали увагу на питання навчання іноземній мові. Тільки за останнє століття методика навчання змінювалась та модернізувався декілька раз, з кожним разом включаючи все більш ефективні та сучасні прийоми. Вивченням саме індивідуального навчання займалися такі зарубіжні науковці як Б. Морісон, Ф. Бенсон, С. Вайт, Е. Бейтс, С. Вілсон та інші. Науковці-педагоги та методисти завжди розглядали індивідуальне навчання іноземної мови як частину методології.

Актуальність теми зумовлена недостатньою дослідженістю теми індивідуального навчання іноземної мови саме з аспекту викладання та навчання учня у сучасному світі, нечітким розмежуванням понять індивідуальне та самостійне навчання. А також вона зумовлена розповсюдженням вірусу Covid-19 у 2020 році та зумовленими ним прийнятими превентивними заходами щодо його більшого поширення, зокрема закриття освітніх закладів та їхній перехід на індивідуальну форму навчання.

Об'єктом дослідження є методика викладання іноземної мови.

Предметом дослідження є засоби навчання та вправи для індивідуального розвитку навичок володіння іноземною мовою.

Матеріалом дослідження слугують різноманітні інформаційні джерела, що висвітлюють тему індивідуального навчання, система вправ на розвиток

навичок читання, аудіювання, писання та мовлення для оволодіння англійської мовою.

Метою дослідження є огляд різноманітних вправ за засобів навчання іноземної мови для покращення рівня володіння мовою. Для досягнення мети були поставлені такі **завдання**:

- охарактеризувати поняття індивідуального навчання,
- встановити різницю між поняттями індивідуального та самостійного навчання,
- розглянути види засобів навчання,
- охарактеризувати навчальний процес при складеній ситуації у країні,
- оглянути види робіт при індивідуальному навчанні.

У роботі були використані основні **методи** дослідження як критичний аналіз літератури, вивчення позитивного досвіду вчителів, пробне навчання. З допоміжних методів були використані тестування, бесіда з учасниками проведення дослідження.

Отримані результати дослідження мають **практичне значення**, оскільки можуть слугувати як зразок реалізації навчального процесу за індивідуальної форми навчання, як зразок вправ та прийомів для розвитку та удосконалення навичок аудіювання, читання, письма та мовлення для оволодіння учнем англійською мовою, а також бути використані як огляд сучасної ситуації в світі у сфері освіти, а тому слугувати поштовхом до її покращення та модернізації.

Апробація роботи. Робота була апробована на міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми сучасної науки та освіти» 15-16 квітня 2020 року, м. Львів, секція «Педагогічні науки».

Бакалаврська робота складається з 31 сторінки, двох розділів та шістьох підрозділів.

РОЗДІЛ 1

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕНОЇ МОВИ

1.1 Організація індивідуального навчання у освітніх закладах

Мова нерозривно пов'язана з життям людини, оскільки вона є продуктом діяльності інтелекту людини. За освоєнням першої, рідної мови, за допомогою оточення, у наш час людина має набагато більше можливостей оволодіти другою – іноземною, ніж раніше. Іноземну мову люди почали вивчати ще до нашої ери, оскільки мова була тією самою сполучною ланкою між двома країнами та двома народами. У давні часи люди вивчали іноземні мову найчастіше задля розширення торгівлі або влади, та такий рівень мови мало коли можна назвати високим. Люди, які володіли двома або більше мовами, вважалися інтелектуалами, геніями, але в наш час цього недостатньо. Попри той великий обсяг інформації, яку ми отримуємо кожен день, людина повинна вміти застосовувати мову. Саме для цього англійська мова починає вивчатися ще змалку.

В українських закладах середньої освіти англійська є обов'язковою дисципліною з першого, деколи з п'ятого, класу [7, с. 3]. Вивчення мови з малого віку допомагає дитині більш впевненіше та легше її засвоювати. Діюча традиційна модель викладання мови має свої переваги, але й свої недоліки. Велика кількість учнів надає можливість для певної групової роботи (складання діалогів, відігравання ситуацій), дозволяє одночасно більшій кількості людей оволодіти тією чи іншою лінгвістичною темою. Але більшість учнів шкіл виходять з них з достатньо низьким рівнем володіння іноземною мовою. Це зумовлено застарілою подачею матеріалу, яка зовсім не мотивує учнів. Саме для цього передбачено індивідуальне навчання [6, с. 8].

Воно не є новим явищем. Згідно з наказом «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти» Міністерства

юстиції України індивідуальне навчання – це спосіб організації навчання, який регулюється наперед визначеним розпорядком та забезпечується педагогічними працівниками освітнього закладу [12].

Індивідуальне навчання – це учнеорієнтований підхід до викладання, в якому цілі та завдання ґрунтуються на потребах окремих учнів; це певний дозвіл до зміни навчального розкладу для конкретного учня [30, с. 278]. Воно дозволяє учням вчитися у власному темпі за певними вчительськими інструкціями або вказівками. Інакше кажучи, це форма навчання, за якої навчання проходить у необхідному для учня темпі та місці. В англomовній літературі індивідуальне навчання також може називатися такими термінами як *individual instruction*, *independent learning*, *autonomous learning*. Під цими термінами мається на увазі здібність учня брати відповідальність за своє навчання [26, с. 336]. У багатьох роботах увага приділяється студентській або учнівській автономності, яка теж багатьма науковцями, наприклад Р. Олрайт, Г. Холек, Л. Дікінсон, описується як здібність або спроможність відповідати за своє навчання та його результати [17, с. 22]. Саме учень виконує роль прийняття рішень, який обирає відповідні та корисні засоби навчання та джерела інформації. Студенти або учні індивідуальної форми «створюють для себе сприятливий клімат навчання, співпрацюючи з однолітками, викладачами та освітніми джерелами [18, с. 40].

У такій формі значення вчителя значно менше, ніж у традиційній формі освіти. Вчитель виконує певні ролі, зокрема патронажну та мотивуючу. Вони надають навчальний матеріал, можливості перевірити учням свої набуті знання, оцінюють та підсумовують результати навчання.

Важливо зазначити існування саморегульованого (або абсолютно самостійного) навчання. Саморегульоване навчання – це форма навчання, яке здійснюється виключно учнем для досягнення поставлених ним цілей. Уміння робити свідомий вибір та брати на себе відповідальність за результати своєї навчальної діяльності, мотивація та впевненість – основні якості учня. Індивідуальне навчання, на відміну від самостійного, не здійснюється

одноосібно, а навпаки під наглядом вчителя або партнера [22, с. 4]. А також воно здійснюється замість чи разом з основною традиційною формою навчання, коли саморегульоване здійснюється абсолютно незалежно від основної освіти. Наприклад, при навчанні у вищому навчальному закладі за філологічною спеціальністю, бажаючи пройти курси малювання, студент здійснював би суто саморегульоване навчання, оскільки набуті навички не пов'язані.

Метою такого навчання є забезпечення умов здобуття освіти та задоволення особистих потреб учня. Можливість індивідуального навчання надається тим, хто проявив бажання навчатися індивідуально, має високі або низькі навчальні можливості, не може відвідувати освітній заклад за станом здоров'я [8, с. 15]. Варто зазначити, що за відсутності мотивації та бажання до навчання у самого учня, така форма отримання освіти не буде ефективною і не буде мати довгострокових результатів [25, с. 5].

У вищих навчальних закладах України запроваджена Болонська система навчання, яка окрім реформування системи освіти, виділяє більше часу на самостійне опрацювання матеріалу студентами та забезпечує можливості індивідуального навчання [14, с. 113]. Такі можливості складають перехід на індивідуальне навчання, індивідуальні робота та дослідження. Для повного переходу на індивідуальну форму навчання потребується індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план – це документ, що визначає список навчальних предметів, завдання до них та терміни їх виконання [5]. Це документ, що відображає процес планування для окремо взятого учня. Це не є документ у юридичному сенсі, а радше він виконує функцію планування, фіксування та комунікації [10, с. 12]. Добре продуманий ІНП та його систематичне впровадження дають учневі більше можливостей досягати визначених для нього очікуваних результатів і реалізувати свій потенціал. Робочі навчальні плани для індивідуальної форми навчання складаються на основі типових навчальних планів, затверджених Міністерством освіти і науки України, та погоджуються відповідним органом управління освітою. Керівник

навчального закладу забезпечує навчання за індивідуальною формою навчання з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку учня. Якщо така форма навчання потребується через певні проблеми здоров'я, то такий план розроблюється повністю вчителями, які враховують і особливі потреби учня, і стандарти навчання. Якщо брати індивідуальне навчання одного предмету, а саме іноземної мови, то воно здійснюється шляхом виконання індивідуального завдання чи роботи, яке передбачено навчальною програмою. Зазвичай таким завданням є проходження певних онлайн-курсів, індивідуальне читання, виконання певних вправ, написання творів. Подібні завдання можуть надаватися на початку або протягом навчального циклу та перевіряються наприкінці.

Принципами індивідуального навчання є:

1. Учень повинен бути на відповідному рівні складності навчання.
2. Учень повинен мати помірковані цілі навчання.
3. Учень повинен бути вмотивованим та під наглядом.
4. Навчання повинно бути помірним.
5. Навчання повинно винагороджуватися [24, с. 130].

Головним критерієм індивідуального навчання є поставлення та досягання цілей навчання. Учень має певну автономію, він сам визначає свої потреби та цілі навчання. Такими цілями можуть бути вивчення певного лексичного матеріалу, удосконалення та практика граматичного матеріалу, удосконалення навички аудіювання, читання, мовлення та/або писання, складання іспиту тощо. У такому випадку наставник враховує ці потреби та цілі при складанні індивідуального завдання для учня.

Ключовими елементами індивідуального навчання є вчительські ресурси (риса, знання та навички вчителів чи наставників), навчальний матеріал (книги, Інтернет тощо), оточення однолітків (соціальні норми та певні очікування інших людей), часові (відведений на завдання період) та просторові умови (місце, де студент займається) [21, с. 12]. Часові та просторові умови лежать в основі індивідуального навчання.

На даний час існує досить широкий вибір різних способів організації індивідуального навчання іноземної мови. Сьогодні дуже важливо послідовно використовувати ті прийоми організації навчання, які дозволяють активізувати пізнавальну діяльність кожного учня, продуктивне, творче засвоєння знань і умінь, створюючи при цьому позитивний емоційний фон, ініціювати активний діалог, самостійну роботу. Таким чином, здатність вивчати мову розвивається в процесі навчання і дозволяє індивіду більш ефективно та самостійно долати труднощі, що виникають в процесі навчання, знати способи їх вирішення.

1.1.1 Сучасна ситуація в світі як можливість застосування індивідуального навчання

Людство не перший раз стикається з проблемами світового масштабу. Воно пройшло досить довгий та тернистий шлях до сьогоденного стану всіх сфер життя, зокрема освіти та здоров'я. Але попри досить гарний та просунутий рівень медицини все одно трапляються лиха, які значно впливають на життя людей. Так, у цьому році спалахнув та поширився на майже весь світ коронавірус, і він вже забрав життя сотень тисяч людей. З 12 березня 2020 року в Україні було введено карантин на три тижні [11]. Його було продовжено спочатку до 24 квітня, потім до 22 червня. У період до 22 червня будуть запроваджені п'ять етапів пом'якшення карантину у відповідності до стану речей у кожній області. Як один з превентивних заходів поширення вірусу COVID-19, було прийнято рішення закрити більшість закладів, зокрема освітніх.

Заклади початкової, середньої та вищої освіти були переведені на дистанційне навчання. Дистанційне навчання – це форма навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів та студентів на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі [3, с. 320]. Дистанційне навчання найбільш поширене як можливість отримати певну

освіту у іншій країні або іншому місті, знаходячись безпосередньо вдома. Тобто, така форма навчання є альтернативою традиційній (очна, заочна). Вона відрізняється від індивідуального навчання лиш тим, що в ній учень підладжується до навчального процесу, а не він під учня.

Але запроваджена система має досить великі недоліки – вона працює тільки частково. У деяких школах дійсно проводиться навчання за сталим розкладом, але не у всіх. Те, що називається зараз дистанційним навчання, насправді є індивідуальним. Освітні заклади здійснюють навчання вибірково – у деяких дистанційне навчання, у інших індивідуальне. Деякі заклади навіть поєднують ці дві форми навчання. Наприклад, урок англійської мови відбувається таким чином: вчитель надає завдання опрацювати певний урок у підручнику, виконати шість вправ письмово, та надіслати усе це до наступного заняття або певного дедлайну. Таке навчання важко назвати дистанційним. Воно є індивідуальним, адже навчання відбувається шляхом самостійного опрацювання матеріалу та певних додаткових джерел учнем, у той час як вчитель тільки оцінює виконану роботу та може надати певні пояснення до помилок. Також вчитель може надавати завдання різної складності учням відповідно до їх успішності в освоєнні та розумінні матеріалу, таким чином забезпечуючи індивідуальний підхід до учня.

Але звинувачувати вчителів у такій ситуації не варто. Треба розуміти, що вони не були готові до таких змін, більша частина вчителів не має достатньої кваліфікації для роботи за такою формою навчання, існуючі методи погано поєднуються з новими технологіями. Серед інших недоліків є часткове забезпечення належного процесу навчання через відсутність у учнів потрібних засобів (ноутбук або комп'ютер, Інтернет). Дослідження Інтернет асоціації України виявило, що тільки 65% українського населення мають доступ до Інтернету вдома, а отже певний відсоток учнів не має змоги навчатися під час карантину [4, с. 9]. До недоліків можна віднести також відсутність гарантії чесного та самостійного виконання завдань учнем або студентом, оскільки існує великий ризик незасвоєння знань через списування, відсутність

зовнішньої мотивації до навчання та наявність труднощів у учнів, оскільки обставина кімнати не налаштовує на продуктивну роботу, як це робить клас або аудиторія у навчальному закладі, та певний відсоток учнів краще навчається та засвоює матеріал за допомогою вчителя.

Закриття освітніх закладів негативно впливає на результати навчання учнів. Навчання у школі або в університеті надає необхідну освіту, а за їхнього закриття учні позбавляються можливостей для розвитку та росту. Недоліки більше впливають на менш привілейованих, фінансово забезпечених учнів, а також на батьків, які змушені витратити більше часу на контроль за виконанням завдань. Довготривале закриття закладів також негативно впливає і на соціальний розвиток учнів, оскільки школа є не тільки навчальним закладом, а й соціальним [23, с. 5].

Для належного забезпечення здобуття освіти потребується не тільки створення методик роботи з потрібними технологіями, зокрема платформами, а й налаштування технічної частини навчального процесу.

1.2 Засоби навчання іноземної мови

Будь-яке навчання здійснюється за допомогою засобів навчання. Засобами навчання вважається все, що слугує інструментом навчального процесу, досягнення його цілей, засвоєння змісту та його реалізації [15, с. 163]. Саме вони забезпечують та реалізують інформаційну та навчальну функцію процесу навчання.

Вимогами для засобів навчання є: реалізувати процес навчання, зокрема методів та прийомів, орієнтуватися на навчання, відповідати сучасним методикам вивчення мови, бути засобом праці навчання учня та вчителя [9, с. 77].

Тим самим вимогам повинні відповідати засоби індивідуального навчання.

Засоби навчання поділяються на основні та допоміжні, технічні та нетехнічні, для вчителя та для учня [8, с. 56].

Основні засоби навчання – це засоби, які вчитель використовує як головне джерело інформації та навчального матеріалу. Найчастіше, такими засобами є комплект з підручників та робочих зошитів, які відповідають вимогам освітньої програми, надають лексичний та граматичний матеріал, містять завдання по матеріалу. Наприклад, навчальний комплекс з підручників та робочого зошита з англійської мови О. Карп'юк для різних класів, підручник з англійської мови М. О. Возної для студентів різних курсів вищих шкіл, посібник Destination для рівнів володіння англійською B1, B2 або C1-C2. Допоміжними засобами є ті, які використовуються разом з основними. Ними можуть бути певні таблиці, відео або аудіо матеріали, а також навколишнє середовище.

Засобами для вчителя є ті, які використовує саме вчитель у процесі навчання, засобами для учня відповідно учнем. Оскільки при індивідуальному навчанні вчитель або наставник виконує патронажну, оцінювальну роль, межа між засобами вчителя та учня стерта. Немає необхідності поділяти їх на як такі.

Основними видами засобів навчання є технічні та нетехнічні. Технічні засоби навчання – це ті, які потребують застосування технічних пристроїв для реалізації процесу навчання. Серед технічних засобів виділяють такі: фонограма, аудіо, відео, веб-сайт, мобільний додаток. Відповідно, нетехнічними є ті, які цього не потребують: навчальна та художня література, роздрукований матеріал (картки, малюнки, таблиці).

Підручник – це книга, за якою вивчають певну дисципліну, посібник [27]. Він зручний у користуванні, гарно структурований на певні тематичні блоки, які надають лексичний та граматичний матеріал, вправи на читання, мовлення, письмо та аудіювання. Однак, одного підручника для оволодіння іноземною мовою недостатньо, оскільки він надає лише обмежену інформацію. Такого засобу буде достатньо тільки на початкових та середніх етапах вивчення мови. Засоби для подальших етапів повинні бути різноманітнішими.

Підручник, найчастіше всього, є частиною так званого навчально-методичного комплексу. Навчально-методичний комплекс дисципліни – це система дидактичних засобів навчання з певної дисципліни, яка має освітні та виховні цілі, сформульовані навчальною програмою [16, с. 8]. Комплекс повинен забезпечувати всі основні етапи навчання: надання навчального матеріалу, його опрацювання, засвоєння, оцінка та реалізація. НМК включає підручники і навчальні посібники, допоміжні матеріали у вигляді аудіо, відео, таблиць, малюнків тощо, контрольні та самостійні роботи, додаткові індивідуальні завдання. Найбільш поширеним комплексом складається з підручника, підручника для вчителя, робочого зошиту та додаткових аудіо доріжок. НМК виконує такі функції: моделююча, керуюча, навчальна, інформативна, компенсуюча, мотивуюча, індивідуалізуюча, професіоналізуюча, контролююча, діагностична, організаційно-планувальна та адаптивно-оптимізуюча [2, с. 141].

Аудіозаписи входять у мінімальний навчально-методичний комплекс, оскільки тільки вони можуть забезпечити якісний та правильний розвиток навички аудіювання. Фонограма – це звуки, записані на спеціальному матеріалі (плівці, платівці, валику, фотопапері тощо) [28]. На сьогодні робота з фонограмами стала простіше, адже звукозаписи перемістилися на диски, флеш-накопичувачі та у простір Інтернет, а їхня якість та кількість значно зросла.

Більша частина учнів вважають аудіювання та сприймання на слух досить важкою навичкою для розвитку та удосконалення. Така думка є досить зрозумілою, оскільки більша увага приділяється саме вивченню лексики та граматики. Завдання пов'язані зі сприйняттям мови проводяться рідше ніж інші, найчастіше у формі аудіювання, диктанту або перегляду навчального відео. Розвиток цієї навички допомагає учням досягти більшого успіху у вивченні мови та у збільшенні зусиль, які вкладає учень [20, с. 1672]. При збільшенні рівня зусиль учні будуть більш вмотивовані використовувати та удосконалювати навичку мовлення (як монологічного, та і діалогічного), наприклад, з носіями мови у соціальних мережах.

Аудіювання розвиває не тільки сприйняття на слух, а й удосконалює вимову учня, оскільки він вчиться розрізняти та розуміти проговорені слова, засвоює їх та може у подальшому їх використовувати. При індивідуальному навчанні ця навичка може бути розвинена або удосконалена за допомогою різноманітних Інтернет ресурсів, зокрема платформи YouTube, яка містить сотні тематичних та корисних відео.

Окремою категорією засобів навчання слід виділити комп'ютерні. За 20 століття відбувся великий стрибок у рівні технологій, і кожного року виникають нові та нові. В системи освіти також поступово впроваджуються нові технології. У переважній кількості шкіл та університетів наявні комп'ютери та проектори, а у деяких є навіть інтерактивні дошки для кращої реалізації навчального процесу. Перевагою використання комп'ютера разом з Інтернетом для навчання досить очевидна – він забезпечує та надає доступ до різноманітних інформаційних джерел. Методи навчання, які ґрунтуються на або використовують комп'ютерні технології, надають більш візуально стимулюючий матеріал, використовують різноманітні навчальні стилі, забезпечують автентичними матеріалами, сприяють онлайн спілкуванню мовою вивчення, надають більше інформації про певні культурні явища народу, мову якого вивчають [19, с. 59]. Впровадження технологій значно покращує процес навчання. Вони надають унікальну можливість працювати з численною кількістю джерел інформації, які містять гігабайти навчального матеріалу [13, с. 173].

За впровадженням карантину по території України для реалізації навчального процесу використовують сучасні технології, без яких він не був би можливим. Сучасні освітні технології – це професійно-орієнтоване навчання іноземній мові, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, використання Інтернет-ресурсів, навчання у комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта) [1, с. 27]. Ефективність їх застосування залежить від правильного підбору до завдань, які можуть бути вирішені за їх допомогою. На сьогодні найбільше використовують такі технології, як: Zoom та

Google Meets (платформи для проведення відео-конференцій та онлайн-зустрічей), Telegram та Viber (месенджери, за допомогою яких вчителі поширюються завдання своїм учням та слідкують за їх виконанням).

Отже, індивідуальне навчання іноземної мови – самостійне опрацювання учнем інформаційних джерел та навчального матеріалу у зручному для нього темпі та місці, та під керівництвом вчителя. Воно не є самостійно формою навчання, оскільки здійснюється замість або додатково до основної, традиційної форми навчання. Як і інші форми навчання, воно здійснюється за допомогою засобів, які не відрізняються від традиційних. Комп'ютерні технології, на зараз, є основними засобами реалізації навчального процесу через ситуації в країні, яка виникла через поширення коронавірусу.

РОЗДІЛ 2

ЗАСТОСУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

2.1. Опрацювання текстів. Індивідуальне читання

У процесі навчання учням було надана безліч можливостей для вдосконалення своїх навичок мови. Завдання, по'язані з текстами, слугували засобом покращення навичок читання та писання.

Досить часто учням було надано завдання написати твір на певну кількість речень на певну тему. Написання твору на певну тему розвиває та покращує у учнів навички володіння англійською мовою, оскільки вони викладають свої знання на папері, практикують набуті знання, вживаючи правильну лексику, граматику. Часте написання творів застосовується для набуття учнем автоматизованості вживання мови, наприклад, вживання закінчення –s у третій особі однини у часах Present Simple, Present Perfect, вживання форм am, is, are, was, were дієслова to be з відповідними іменниками та займенниками.

(5) Складність теми та кількість речень повинні надаватися відповідно до рівня англійської учня. Так, для рівня A1 слід надавати такі теми: “About my family”, “At school”, “Introducing myself”, “My favourite meal”, “My pets”. Обсяг текстів повинен сягати простих 10-12 речень. Для рівня A2 підходять теми “A recipe”, “An email”, “The school trip”, “Travelling”, обсяг який складає простих ускладнених 12-15 речень. Для рівня B1 слід навчити як писати резюме, лист другу, коротку історію, рецензію на фільм або книгу тощо, обсяг яких бажано досягатиме більше 15 складних речень, “Someone I love”. Для просунутих рівнів B2 та C1 теми текстів повинні бути більш офіційними та серйознішими, наприклад офіційний лист, текст на соціальну тему, стаття у газету тощо. Речення повинні бути складними, а сам текст гарно структурованим та відповідати всім нормам.

Під час проходження практики учням декілька разів було надано завдання написати текст на певну тему. Однією з них була тема «Моя улюблена книга». На додатку А можна побачити виконане завдання учня з достатньо високими навичками володіння мовою. У тексті було досить мало помилок: три лексичні та дві граматичні. Зокрема: неправильне вживання слова *fiction* (учень помилково вважав, що це є жанром літератури, а не видом), неправильне вживання займенників (плутання *him* та *it* через український відповідник *його*), неправильне вживання допоміжного дієслова *would* та модального дієслова *need*, яке у цьому випадку було звичайним та для заперечної форми потребує допоміжного дієслова *don't*, вживання прислівника *while*, яке лексично не відповідає оригіналу. Після розповіді тексту учню було зазначено зроблені помилки та надано завдання їх проаналізувати. Вчитель пояснює суть помилок та як їх можна виправити. На додатку Б можна побачити роботу учня з середнім рівнем англійської мови. Також наявні лексичні та граматичні помилки. Найбільшою помилкою є неузгодження часів англійської мови – учень одночасно використовує Present та Past Simple Tenses для опису подій книги. Хід роботи з цим учнем той самий, що і з попереднім – пояснюються, аналізуються та виправляються помилки.

Досить поширеним видом індивідуальної роботи є читання текстів, зокрема художньої літератури. Цей вид роботи називається індивідуальне читання.

(2) Індивідуальне читання – це обов'язкове завдання для здобувачів освіти, яке полягає у прочитанні книги, вибраної за бажанням, та вилученні її змісту. Воно є позакласним, домашнім, відбувається шляхом читання про себе або, в ідеалі, візуального читання. Таке завдання позитивно впливає на розвиток учня та його навички володіння мовою, оскільки він більше вмотивований прочитанням книги, яка йому цікава. Індивідуальне читання призводить до збільшення обсягу читання, а тим самим удосконалює цю навичку. Чим більше учень читає, тим більше він володіє мовою, тим легше йому сприймати складні тексти. Тому таке завдання є необхідним.

Робота з індивідуальним читанням полягає у наступному:

1. Вчитель надає та пояснює завдання.
2. Учень обирає книгу за бажанням.
3. Учень читає книгу, паралельно працюючи з лексикою книги.
4. Учень заповнює відповідні форми, які стосуються індивідуального читання.
5. Учень захищає свою роботу шляхом розповіді сюжету книги та вивченням незнайомих слів.

Завдання надається на початку семестру або навчального року (у деяких випадках на літо) та полягає у наступному – прочитати книгу, обсягом ніж певна кількість сторінок, виписати певну кількість незнайомих слів та вивчити їх, розповісти сюжет книги на спеціально відведеному уроці. Обсяг книги та вокабуляру залежить від рівня володіння учнем мовою або від того, до якого класу (або курсу) він належить. У учнів початкової школи обсяг книги не повинен сягати 50 сторінок. Книгами для індивідуального читання зазвичай слугують казки, короткі історії мовою оригіналу. Кількість незнайомих слів – мінімум 25. Для учнів середньої та старшої школи рекомендується брати книги обсягом від 100 сторінок, кількість слів, які треба вивчити, - від 50 до 100 слів. Для студентів, у яких передбачено програмою індивідуальне читання, книга повинна бути не менше 200-250 сторінок, а кількість вокабуляру також 200 слів.

Робота з документацією полягає у заповненні спеціальних форм індивідуального читання. Наприклад, на додатку В можна побачити одну з таких форм. У ній повинні бути зроблені записи щодо назви книги, її автора, кількість сторінок, період прочитання книги, жанру книги та стислий переказ, улюблений герой, думка щодо книги, її головна ідея тощо. Опрацювання незнайомих слів полягає у створенні словника (письмового чи електронного), з їх перекладом, транскрипцією та реченням, яке містить це слово. Після розповіді учнем сюжету книги перед вчителем та класом, слова перевіряються на вивчення та засвоєння.

2.2. Опрацювання граматичного та лексичного матеріалу

На вивчення лексики та граматики завжди приділялося багато уваги при навчальному процесі, оскільки вони є основною складовою успішного написання самостійних, контрольних робіт та екзаменів. Дуже рідко на них зустрічаються завдання, пов'язані зі сприйняттям на слух.

При індивідуальному навчанні опрацювання цих двох матеріалів зводиться до виконання певних вправ, вивчення слів та написання перевірконої роботи в індивідуальному порядку. Для ефективного засвоєння певних тем рекомендується використовувати певні візуальні додаткові матеріали. Наприклад, на додатку Г наданий словник слів за темою «Характер», а на додатку Д надано завдання до цієї теми. Робота полягає у самостійному вивчення учнем заданих слів та виконанні відповідного завдання.

(9) Для самостійного опрацювання граматичних та лексичних тем також можна використовувати мобільні застосунки, такі як Duolingo, Busuu, Rosetta Stone. Перевага мобільних застосунків у тому, що вони завжди доступні, мають зручний інтерфейс, автоматизацію використання мови та велику кількість базових слів для вивчення. Досить відомий не тільки серед учнів мовного напрямку додаток або сайт Duolingo. Він надає можливість вивчити базові аспекти мови, такі як порядок слів, лексика, вимова, граMATика тощо, у формі певної гри. Повний курс, який є до речі повністю безкоштовним, налічує 1571 слів англійської мови для вивчення, різні види завдань з матеріалом (вивчення за допомогою флеш-карток, переклад з англійської та на англійську слів та речень, відтворення речень шляхом мовлення, аудіювання), а також надає безпосередню відповідь на зроблене завдання (супровідні звуки, зелений колір для правильної відповіді, червоний – для неправильної) та спробу виконати завдання знов у кінці уроку. Додатки Busuu та Rosetta Stone діють за схожою схемою, але він більше спрямований на розвиток навички аудіювання та мовлення. При впровадженні подібних застосунків у навчання англійській мові,

треба пам'ятати, що вони підходять тільки для початкових етапів навчання, оскільки надають тільки базовий матеріал.

(10) Для вивчення лексичного матеріалу широко застосовують метод флеш-карток. Флеш-картка – це картка, яка містить слово, малюнки, цифри на одній стороні та їх значення на зворотній, і стисло характеризується як навчальний засіб [29]. Вони є ефективним засобом запам'ятовування та вивчення лексики, оскільки робота з ними полягає у повторенні. Для кращого засвоєння слів рекомендується їх повторювати через певний проміжок часу – спочатку вивчити їх, повторити наступного дня. Ті слова, які запам'яталися добре, треба відкласти до наступного разу, ті слова, які забулися, повторити. Період між повтореннями слів слід збільшувати – кожний день, кожний другий день, два рази на тиждень, один раз на тиждень, один раз на два тижні. Кожні два тижня або більше слід переглядати усі слова для остаточного засвоєння. Окрім їхнього прямого призначення, вони також можуть використовуватися для мовних ігор, написання речень або історій, описання малюнку (за наявності) тощо.

Флеш-картки можуть бути зроблені вчителем, учнем у роздрукованому або написаному вигляді. А також можуть бути опрацьовані за допомогою додатку або сайту Quizlet. На додатку E можна побачити створений словничок за темою «Тварини». Вивчення цих слів полягає у виконанні запропонованих платформою завдань, такі як Learn (безпосередньо вивчення слів та їхніх значень), Write (дати слово на визначення), Spell (сприйняття на слух та відтворення написанням), Test (перевірка вивченого). Також платформа надає додаткові можливості засвоєння матеріалу у формі ігор: Match (добрати відповідники), Gravity (надання слова під час, того як падають метеорити з лексикою), Live (командне змагання на правильність та швидкість).

Граматичний матеріал зазвичай засвоюється шляхом пояснення вчителем граматичного матеріалу та виконанням до нього вправ. При індивідуальному навчанні учень сам шукає певну додаткові джерела для розуміння використання граматики.

(3) Наприклад, учню треба пройти тему модальних дієслів. Йому було надане завдання – опрацювати тему та написати до кожного модального слова 4 речення-приклади (стверджувальне, заперечне, питальне та ще одне на вибір). Хід роботи наступний – учень знаходить Інтернет-ресурс Easy-English, на якому надається потрібна йому інформація, опрацьовує її, та виконує завдання. За виникненням додаткових питань він може звернутися до вчителя. На додатку Ж можна побачити виконане завдання ученицею з рівнем володіння англійською мовою нижче середнього. Для полегшення сприйняття англійської мови вона також навела переклад прикладів. Завдання було перевірено перед класом, задля практики навички мовлення.

(7) Для опрацювання подібних або інших граматичних тем також можна використовувати і інші сайти, як наприклад, GrammarWay. Учні було надано завдання опрацювати граматичну тему «Герундій» та скласти декілька речень. Для цього він знайшов потрібну інформацію, опрацював її, але не зрозумів до кінця. Тому він звертається до додаткових джерел, як наприклад, платформа Youtube. Після засвоєння теми він виконує завдання.

(6) Для засвоєння та систематизації граматичного матеріалу рекомендується використовувати або складати таблиці, схеми. На додатку И можна побачити зведену таблицю використання англійських часів. Таблиці та схеми допомагають учням візуально запам'ятати граматичні правила; вони зручні для пригадування правил та використання при виконанні певного завдання. Таблиці можна знайти у підручниках, у Інтернет-джерелах, шляхом використання пошукової системи Google або створити самому. Рекомендується використовувати кольорові таблиці та схеми для їх кращого запам'ятовування.

2.3. Робота з навичками аудіювання та мовлення при індивідуальному навчанні

Як вже було згадано у підрозділі 1.2 аудіювання вважається однією з найскладніших навичок для удосконалення. Оскільки за індивідуального

навчання учень не відвідує заняття очно або заочно, то проведення та контроль подібних завдань певною мірою ускладняється.

(1) Одним із видів робіт, пов'язаних з аудіюванням, є прослухування аудіо-запису та його опрацювання. Наприклад, прослухати аудіо та виконати тест до нього. На додатку К можна побачити зразок тесту з однією правильною відповіддю, який складається з декількох питань та трьох варіантів відповідей до них. Складність питань, їхня кількість, а також вид тесту (завдання множинного вибору або завдання з відкритою відповіддю) слід підбирати до рівня володіння учнем мовою. Завдання з відкритою відповіддю є складнішими, оскільки вони виключають можливість вгадування правильної відповіді.

(4) Для самостійного або індивідуального розвитку навички аудіювання існує гарна Інтернет-платформа YouTube. На ній наявні безліч навчальних відео, які слугують засобом навчання. Серед них можна виділити:

1. BBC Learning English.
2. Rachel's English.
3. Learn English with Papa Teach Me.
4. Learn English with Ronnie.
5. Англійська по-простому.
6. Puzzle English.
7. VOA Learning English.
8. Dariia Dziuba.
9. Simple English Videos.
10. British Council | Learn English Kids.

Цих та подібних каналах викладаються навчальні відео, у яких пояснюється граматичні правила, наводиться лексичний матеріал за певною темою, пояснюються певні особливості мови, яку вивчають, наприклад, ідіоми, фразеологізми, сленг тощо. Вони розвивають навичку аудіювання та підкріплюють її певними візуальними засобами (малюнками, таблицями, скетчами). Скетч – це коротке відео, яке зображує певний виступ або гру сценки, зазвичай гумористичного характеру [31]. Гумористичні джерела є

ефективним засобом навчання, оскільки учень отримує позитивні емоції від навчання і тому засвоює матеріал швидше та краще.

Завдання, пов'язані з мовленням, є найскладнішими в удосконаленні. Більшість учнів краще працює з іншими типами завдань, ніж з мовленням. Це пов'язано не тільки з малою кількістю практики, а з психологією людини, оскільки вже застаріла модель навчання зосереджена на правильності слів та речень, а тому учні здебільшого бояться зробити помилку і мовчать. Тому вчителю повинен застосовувати у навчальній програмі такі види робіт, як рольові ігри, групові роботи, проєкти тощо. Оскільки при індивідуальному навчання програма зосереджена на одному учні, а тому можливість групових робіт відсутня, тоді можна застосувати такі види робіт, як створення проєктів та їх захист у індивідуальному порядку, або листування.

(8) Для розвитку та покращення навички мовлення необхідно застосовувати саме живе мовлення. Наприклад, організувати проєкт PenPal, за якого учень зможе поспілкуватися з носієм мови у формах діалогу та монологу (листування текстами певного обсягу). Такий вид роботи виносить навчання поза клас, у неформальну обставину, зосереджує увагу саме на учні, допомагає швидко покращити навички мови, а також розвиває учня у соціальному плані. Для реалізації проєкту за сучасних умов можна використовувати новітні технології, як соціальні мережі, месенджери, спеціальні додатки, як наприклад, Slowly або Tandem. Контролем за подібним завданням може бути регулярна розповідь про досвід та аналіз роботи учнем – що нового від дізнався, чи покращилася у нього навичка мовлення тощо.

Отже, у сучасному світі існує безліч можливостей для самостійного та індивідуального вивчення мови. Комп'ютерні технології, Інтернет та мобільні пристрої можуть майже повноцінно замінити вчителя. За їхньою допомогою можна розвинути всі потрібні навички для оволодіння іноземною мовою у індивідуальному порядку.

ВИСНОВКИ

Отже, дослідивши та оглянувши літературні джерела, можна підсумувати, що індивідуальне навчання – це підхід до викладання, зосереджений на потребах окремого учня. Або ним може бути певний дозвіл до зміни навчального розкладу для конкретного учня, тобто індивідуальний графік отримання освіти. Інакше кажучи, це форма навчання, за якої навчання проходить у необхідному для учня темпі та місці. Роль вчителя або наставника за такої форми навчання є суто патронажною – він направляє учня у навчальному процесі, контролює та оцінює результати його навчальної діяльності. Якщо розглядати саме індивідуальне навчання іноземної мови, то ним є індивідуальний підхід саме у навчанні іноземної мови учню, який має певні труднощі з певними завданнями, або, навпаки, має видатні навички у порівнянні з його класом.

Проаналізувавши літературу, можна зробити висновок, що люди дуже часто плутають поняття індивідуального та самостійного навчання. Вони дійсно схожі у реалізації навчального процесу, але все ж відрізняються. Різниця полягає у тому, що самостійне навчання здійснюється повністю поза межами освіти, яку здобуває учень або студент. Воно є додатковим, реалізованим повністю бажанням та зусиллями учня та може не стосуватися кола основної спеціалізації освіти.

Під час збору інформації, було виявлено, що індивідуальне навчання є досить поширеним явищем. Та найбільшого вжитку воно набуло через останні обставини у країні, які відбувалися та до сих пір відбуваються через поширення вірусу Covid-19 з весни 2020 року. Коронавірус змусив країни приймати досить радикальні рішення, одним з яких було закриття різноманітних закладів, зокрема освітніх. Було прийнято рішення перейти на дистанційну форму навчання. Але коронавірус показав, що наша країна не готова до таких заходів, і дистанційна форма реалізувалася як індивідуальна.

Індивідуальне навчання, як інші форми, здійснюється за допомогою засобів навчання. Їх можна поділити на основні та додаткові (ті, що є головним джерелом інформації та засобом роботи та ті, які надають додаткову інформацію), технічні та нетехнічні. Нетехнічними є засоби, які не потребують застосування технічних пристроїв для опрацювання. Технічними є ті, які вимагають технічних пристроїв для навчання. За індивідуального навчання можуть бути використані різні засоби, якщо вони є корисними, тобто допомагають учню освоїти матеріал. Найчастіше, і технічні, і нетехнічні засоби використовуються у певній системі задля досягнення учнем кращого результату.

Найпоширенішим видом роботи є індивідуальне читання, яке полягає у прочитанні художньої літератури, опрацюванні незнайомих слів та розповіді сюжету книги. Іншими завданнями для розвитку навичок аудіювання, читання, письма та мовлення у індивідуальному порядку можуть: написання творів на певну тему, опрацювання граматичного матеріалу, вивчення слів, зокрема шляхом створення флеш-карток, робота з Інтернет-платформою Youtube, перегляд навчальних та розважальних відео, застосування мобільних додатків Duolingo, Busuu, Rosetta Stone, Quizlet та багатьох інших.

Отже, можна з впевненістю сказати, що у сучасному світі існує безліч можливостей для вивчення іноземної мови у індивідуальному порядку. Усе, що потрібно, це мати бажання до навчання та прикласти зусилля для досягнення поставлених цілей.

Я, Журбенко Катерина Олександрівна, своїм підписом засвідчую, що моя бакалаврська робота «Організація та засоби індивідуального навчання іноземної мови» виконана з дотриманням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. Під час написання роботи я дотримувалась принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Билим Д. А. Ефективність новітніх технологій до навчання іноземних мов. / Д. А. Билим – Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: шляхи інтеграції школи та ВНЗ: матеріали VIII Міжнародної конференції. – Харків, 2016. – С. 27-28.
2. Бігич О. Б. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
3. Веремчук А. Проблеми і перспективи дистанційного навчання у ВНЗ [Електронний ресурс] / А. Веремчук. – Проблеми підготовки сучасного вчителя 2013, №7. – С. 319-325. – Режим доступу : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=ppsv_2013_7_50. – (04.06.20).
4. Дослідження інтернет-проникнення в Україні III квартал 2019 року [Електронний ресурс] – С. 1-22. – Режим доступу : https://inau.ua/sites/default/files/file/1910/dani_ustanovchyh_doslidzhen_iii_kvartal_2019_roku.pdf. – (05.06.20).
5. Індивідуальна форма навчання [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.ussf.kiev.ua/a/FAQ8.html>. – (01.06.2020).
6. Журбенко К. О. Організація та засоби індивідуального навчання / К. О. Журбенко, Г. В. Чуланова. – Актуальні проблеми сучасної науки та освіти (частина II) : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 15-16 квітня 2020 року. – Львів : Львівський науковий форум, 2020. – С. 8-9.
7. Лахмотова Ю. Генеза ідей вивчення іноземних мов у початковій школі Китаю (221 рік до н.е. – 1949 рік) [Електронний ресурс] / Ю. Лахмотова. – Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2016, № 7 (61) –

С. 3-12. – Режим доступу :
<http://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/1308/1/Geneza%20idei%20vyvchennia%20inozemnykh%20mov%20u%20pochatkovii%20shkoli.pdf>. – (04.06.20).

8. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах : Підручник. / [С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Бігич, Н. О. Бражник, С. В. Гапонова та інш.] – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.

9. Панова Л. С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : Підручник. / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. – Київ: Видавничий центр «Академія», 2010. – 327 с.

10. Планування спрямоване на кожного учня: посібник з розроблення та впровадження індивідуальних начальних планів: посіб. – К.: Паливода А. В., 2012. – 86 с.

11. Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 [Електронний ресурс] / постанова України [від 11.03.2020 № 211]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-п>. – (01.06.20).

12. Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти [Електронний ресурс] : наказ України [zareєстровано в Міністерстві юстиції України 03.02.2016 р. № 184/28314].- Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0184-16>. – (01.06.20).

13. Прокопенко Т. В. Навчання іноземної мови з використанням інноваційних технологій. / Т. В. Прокопенко. – Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі : шляхи інтеграції школи та ВНЗ: матеріали VIII Міжнародної конференції. – Харків, 2016. – С. 172-173.

14. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю. М. Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.

15. Тарнопольський О. Б. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі : підручник / О. Б. Тарнопольський, М. Р. Кабанова. – Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. – 256 с.
16. Чепуренко Я. О. Навчально-методичний комплекс як вид навчального видання [Електронний ресурс] / Я. О. Чепуренко. – С. 7-14. – Режим доступу : <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/5875/1/Chepurenko%20Y..pdf>. – (04.06.20).
17. Benson P. Autonomy in language teaching and learning [Electronic resource] / P. Benson. – P. 21-40. – Access mode : http://www4.pucsp.br/inpla/benson_artigo.pdf. – (04.06.20).
18. Chanphirun S. Factors promoting independent learning among foundation year students [Electronic resource] / S. Chanphirun, R. Vutha. – P. 37-52. – Access mode : https://www.researchgate.net/publication/258008241_Factors_Promoting_Independent_Learning_among_Foundation_Year_Students. – (04.06.20).
19. Ghasemi B. The capabilities of computer for language learning [Electronic resource] / B. Ghasemi, M. Hansemi, S. H. Bardine. – P. 58-62. – Access mode : <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042811024517>. – (05.06.20).
20. Gilakjani A. P. The Significance of Listening Comprehension in English Language Teaching [Electronic resource] / A. P. Gilakjani, N. B. Sabouri. – P. 1670-1677. – Access mode : https://www.researchgate.net/publication/306311479_The_Significance_of_Listening_Comprehension_in_English_Language_Teaching. – (05.06.20).
21. Mayer W. R. Independent learning: A literature review and a new project [Electronic resource] / W. R. Meyer. – P. 1-35. – Access mode : <http://www.leeds.ac.uk/educol/documents/193305.pdf>. – (04.06.20).

22. Morrison B. Independent Language Learning Building on Experience, Seeking New Perspectives / B. Morrison – Hong Kong University Press, 2011. – 199 p.
23. Mustafa N. Impact of the 2019-20 coronavirus pandemic on education [Electronic resource] / N. Mustafa. – P. 1-12. – Access mode : https://www.researchgate.net/publication/340849956_Impact_of_the_2019-20_coronavirus_pandemic_on_education. – (05.06.20).
24. Myrgorod N. V. Individualization and assimilation of language through subject matter in modern education / N. V. Myrgorod. – Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: шляхи інтеграції школи та ВНЗ: матеріали VIII Міжнародної конференції. – Харків, 2016. – С. 101-102.
25. White C. Independent language learning in distance education: Current Issues [Electronic resource] – P. 1-12. – Access mode : <https://pdfs.semanticscholar.org/5514/fa5d8d52247fb921e3c78dbf224172b44fee.pdf>. – (01.06.20).
26. Zydziunaite V., Tereseviciene M. The structure of independent learning in higher education: Students' attitude [Electronic resource] / V. Zydziunaite, M. Tereseviciene. – P. 336-344. – Access mode : https://www.researchgate.net/publication/283892173_THE_STRUCTURE_OF_INDEPENDENT_LEARNING_IN_HIGHER_EDUCATION_STUDENTS%27_ATTITUDE. – (04.06.20).

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

27. Підручник. Словник української мови. Академічний тлумачний словник [Електронний ресурс] – URL: <http://sum.in.ua/s/pidruchnyk>. – (04.06.20).
28. Фонограма. Словник [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=фонограма>. – (04.06.20).

29. Flash-card. Dictionary by Merriam-Webster. [Electronic resource] – Access mode : <https://www.merriam-webster.com/dictionary/flash%20card>. – (04.06.20).

30. Richards J. C., Schmidt R. Logman dictionary of language teaching and applied linguistics: 4th ed. – Great Britain: Pearson Education Limited, 2010. – 657 p.

31. Sketch. Learner's Dictionary. [Electronic resource] – Access mode : <http://www.learnersdictionary.com/definition/sketch>. – (04.06.20).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Завдання №6 основна сесія ЗНО 2019 з англійської мови (аудіювання) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=A33uAeBSndQ>. – (06.06.20).

2. Левицька Л. Домашнє читання як складовий компонент навчання іноземної мови в середній школі [Електронний ресурс] / Л. Левицька. – Молодь і ринок №11, 2014. – С. 90-95. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2014_11_20. – (06.06.20).

3. Модальні дієслова [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://easy-english.com.ua/modal-verbs>. - (06.06.20).

4. Серов Ю. Специфіка використання YouTube-каналів як бази знань для ефективного вивчення іноземної мови / Ю. Серов, А. Соломон – Вісник Книжкової палати №6, 2018. – С. 46-48. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkr_2018_6_12. – (06.06.20).

5. British Council Writing [Electronic resource] – Access mode : <https://learnenglishteens.britishcouncil.org/skills/writing>. – (06.06.20).

6. English Tenses – Examples [Electronic resource] – Access mode : <https://www.ego4u.com/en/cram-up/grammar/tenses-examples>. – (06.06.20).

7. Gerund. Герундій в англійській мові [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://grammarway.com/ua/gerund>. – (06.06.20).

8. Gonglewski M. Using E-mail in Foreign language Teaching : Rationale and Suggestions [Electronic resource] / M. Gonglewski, C. Meloni, J. Brant. – Access mode : <http://iteslj.org/Techniques/Meloni-Email.html>. – (06.06.20).
9. Munday P. The case for using Duolingo as part pf the language classroom experience [Electronic resource] / P. Munday. – Access mode : https://www.researchgate.net/publication/284517271_The_case_for_using_DUOLINGO_as_part_of_the_language_classroom_experience. – (06.06.20).
10. Ngarofah S. Teaching vocabulary using flashcard to young learner [Electronic resource] / S. Ngarofah, A. Sumarni. – Access mode : https://www.researchgate.net/publication/337253515_TEACHING_VOCABULARY_USING_FLASHCARD_TO_YOUNG_LEARNER. – (06.06.20).

ДОДАТКИ

Додаток А

Виконане учнем завдання написати твір на тему «Моя улюблена книга»

My favorite book

Hello, if you don't remember, my name is Timophey. Today I'm going to tell you about my favorite genre of books.

My favorite genre of books is fiction. I like this genre, 'cause I prefer to read stories, which tell about fictional universes, another turns of events and timelines. One of my favorite common fiction genre is novel. I have read many books of this genre, that's why I can say, then it's my favorite genre.

My favorite book is "Ready Player One". I have read this book from cover to cover and, as for me, that this book is page-turner. "Ready Player One" is a 2011 science fiction novel, and the debut novel of American author Ernest Cline. The story, set in a dystopia in 2045, follows protagonist Wade Watts on his search for an Easter egg in a worldwide virtual reality game, the discovery of which would lead him to inherit the game creator's fortune. I watched a 2018 movie and I liked him. However, this summer I read a book and realized that the film sucks.

I'm not a big reader and you needn't my opinion, but I can recommend this book for reading, 'cause, as for me, this book is so breathtaking and couldn't put it down.

Now I'm reading Steven King's horror novel "It" and while I like it

Додаток Б

Виконане учнем завдання написати твір на тему «Моя улюблена книга»

One of my favorite books is The Chronicles of Narnia, written by Clive Lewis. Most of all I was struck by the second part of the name of which is "Lion, the witch and the wardrobe". Lewis writes about the story of four children - Peter, Susan, Edmund and Lucy. They were at the very epicenter of the war in London, and in order to protect the children, their parents sent them to the house of their friend Digory Kerk. Further actions took place already in the house itself, the children decided to play hide and seek, the youngest is hiding in a wardrobe, through which she gets into Narnia. She returns home and talks about her find to her sister and brothers, and here their adventures begin. They need not only to save Narnia from the evil sorceress, but also to save their family.

Додаток В

Зразок форми індивідуального читання для заповнення

BOOK REVIEW

Your name: .....

Title of book: .....

Author: .....

Number of pages: .....

Date started: .....

Date finished: .....

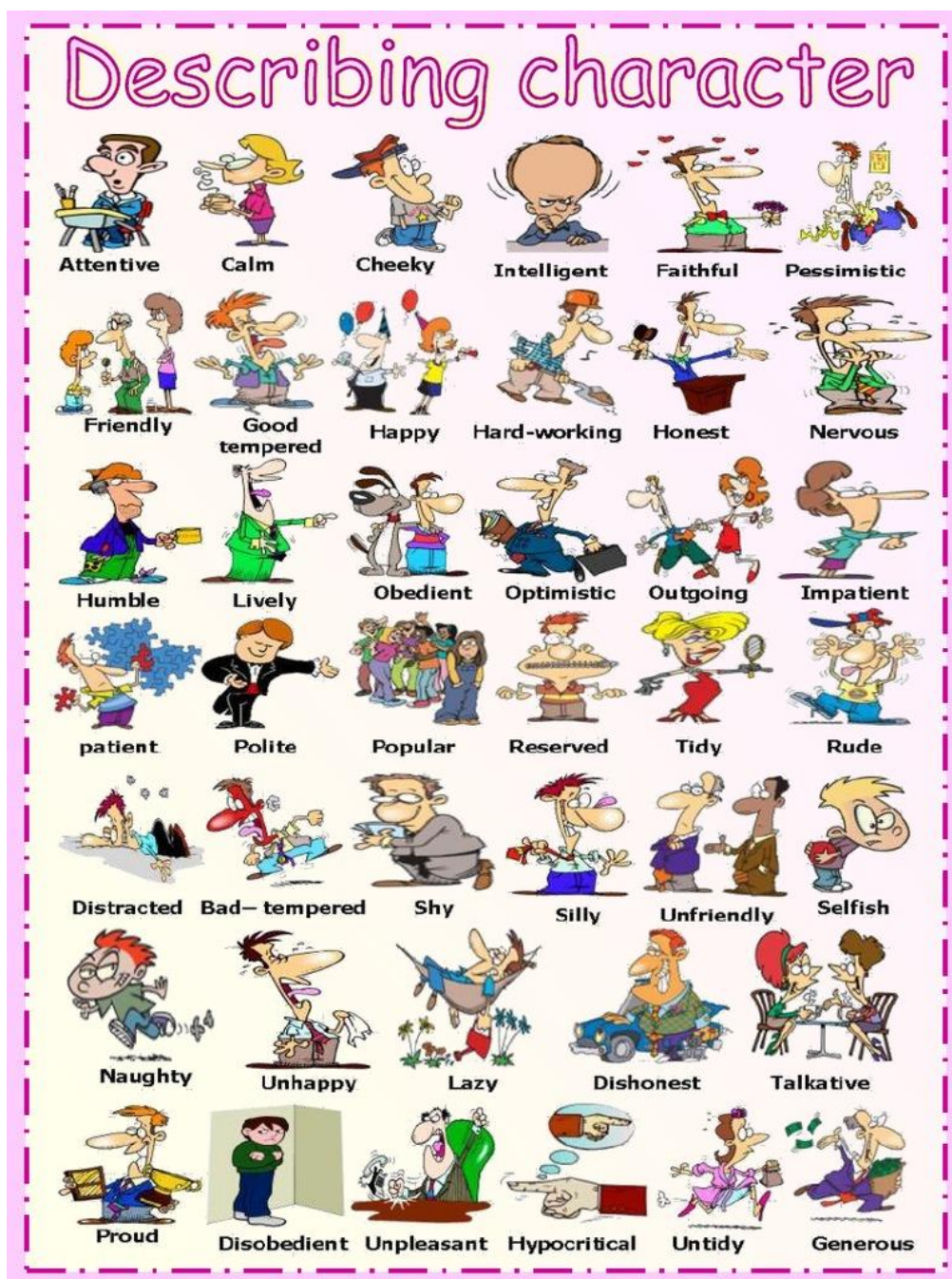
What kind of book is it? What is it about?

Is the book easy or difficult to understand? Do you like the pictures? Are these helpful? Do you like this book? Why? Which parts/characters do you like best? Do you think the book has a message? What do you think that message is?

Is this book similar to any other books you have read? List them below.

Додаток Г

Лексика на тему «Характер»

Додаток Д

Завдання до лексичної теми «Характер»

Personality traits

Exercise 1

Put the personality traits in the appropriate columns.

honest	confident	lazy	patient	selfish	shy	organised
mean	brave	stubborn	careful	aggressive	kind	

POSITIVE	NEGATIVE	NEUTRAL

Exercise 2

Match people's descriptions with their traits.

1. I like to help people. _____
2. I help people even when it's dangerous for me. _____
3. I don't like working, I prefer to relax all day. _____
4. I only think about myself, I don't care about others. _____
5. I always tell the truth and I don't steal or cheat. _____
6. I have a big imagination and I come up with new ideas all the time. _____
7. I often feel nervous talking in front of other people. _____
8. I tidy up my room every day and my clothes are always clean. _____
9. Nobody can change my mind, I don't listen to other people's arguments. _____
10. I never buy people expensive presents. _____

ISLCollective.com

Додаток Е

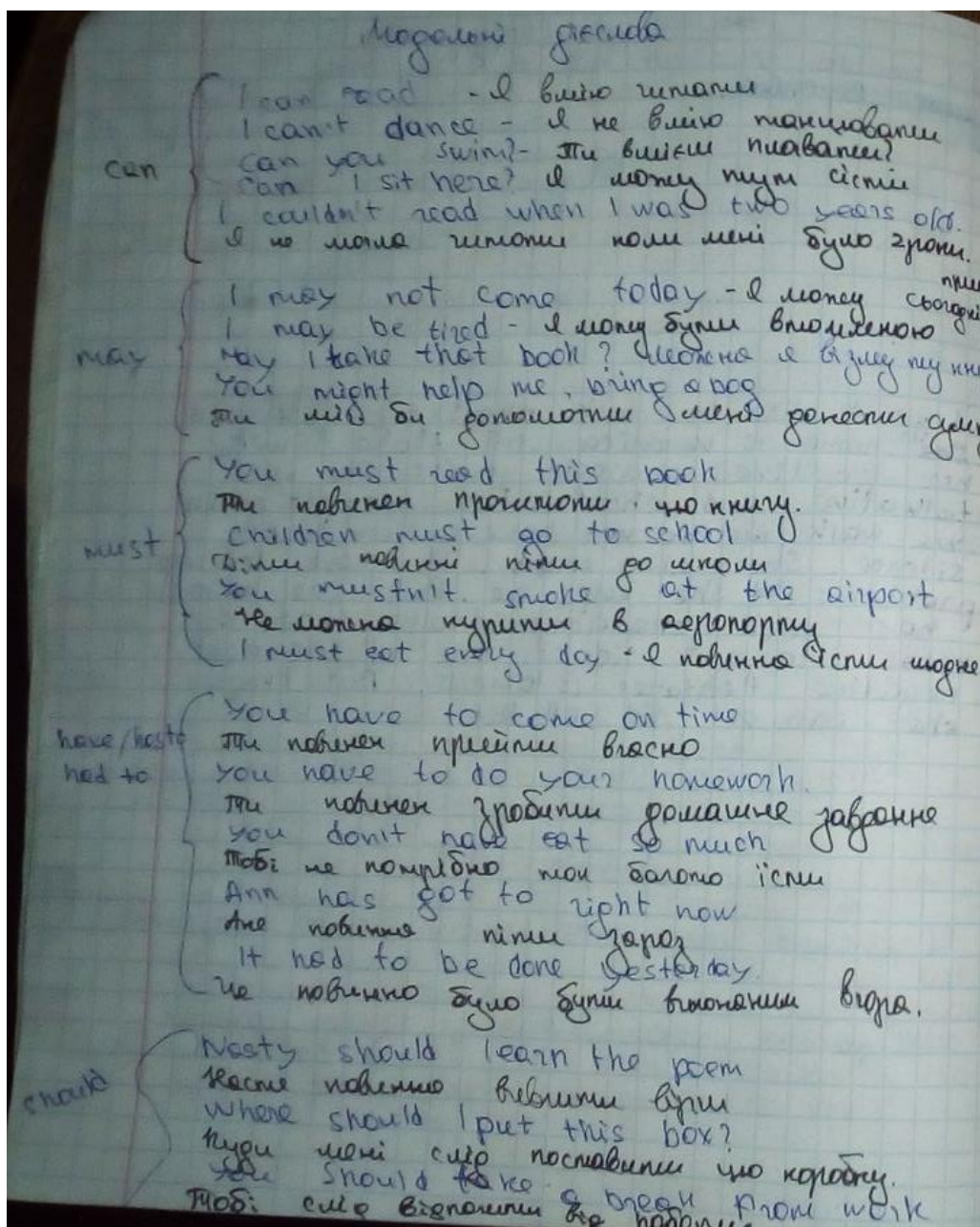
Лексична тема «Тварини» на платформі Quizlet

Terms in this set (82) Original

bear		★
cow		★
camel		★
elephant		★
turtle		★
hippo		★

Додаток Ж

Виконане учнем завдання скласти речення з модальними дієсловами

Додаток И

Зведена таблиця часів англійської мови з прикладами

English Tenses – Examples

	Explanation	Past	Present	Future
		Simple Past	Simple Present	Future I Simple
Moment	action that takes place once, never or several times	He played football every Tuesday.	He plays football every Tuesday.	He will / is going to play football every Tuesday.
	actions that happen one after another	He played football and then he went home.	He plays football and then he goes home.	He will play football and then he will go home.
	state	He loved football.	He loves football.	He will love football.
		Past Progressive	Present Progressive	Future I Progressive
Period	action going on at that moment	He was playing football.	He is playing football.	He will be playing football.
	actions taking place at the same time	He was playing football and she was watching.	He is playing football and she is watching.	He will be playing football and she will be watching.
		Past Perfect Simple	Present Perfect Simple	Future II Simple
Result	action taking place before a certain moment in time; emphasises the result	He had won five matches until that day.	He has won five matches so far.	He will have won five matches by then.
		Past Perfect Progressive	Present Perfect Progressive	Future II Progressive
Duration	action taking place before a certain moment in time (and beyond), emphasises the duration	He had been playing football for ten years.	He has been playing football for ten years.	He will have been playing football for ten years.

Додаток К

Зразок завдання до аудіювання

What does the speaker enjoy about his new place?

- A** nature
- B** neighbours
- C** houses

Позначте відповіді:

- A** **B** **C**

What did the fashionable stylist buy for her daughter in Tokyo?

- A** girly clothes
- B** stylish tops
- C** great footwear

Позначте відповіді:

- A** **B** **C**

Why does the man feel bad?

- A** He has severe food poisoning.
- B** He has a catching illness.
- C** He is under considerable stress.

Позначте відповіді:

- A** **B** **C**